

Průvodce světem nemovitostí

O historii katastru nemovitostí

Každý z nás měl možnost se přímo či nepřímo setkat s novým informačním systémem katastru nemovitostí, který vznikl na počátku roku 1993 z dřívější evidence nemovitostí. Málo je však znám historický vznik katastru a jeho staletými procházející vývoj až do dnešní podoby. Pojem katastr je odvozen z latiny a užívá se zejména pro soupis nemovitostí.

Historie katastrální evidence v českých zemích sahá až do roku 1022, kdy kníže Oldřich z rodu Přemyslovců zavedl vybírání daně z lánu. Tak vznikl první požadavek na zmapování obdělávané půdy, přičemž se v té době hradila daň v naturální podobě částí úrody. V roce 1250 byly polnosti v českém království podrobeny soupisu z důvodu počátku peněžitého výběru daní. Pak došlo v roce 1268 k rozlišení lánů podle držby, a to na lány královské, kněžské, selské a šlechtické. Jednotka jednoho lánu neměla přesné stanovenou velikost a pohybovala se kolem dnešních 16 až 19 hektarů. Velikost lánu se lišila podle držitele půdy, a to tak, že čím bylo vyšší funkční postavení majitele polnosti, tím byl lán větší. Tedy královský lán měl velikost 5400 brázd, kněžský 4950 brázd, panský 4500 brázd a selský 3600 brázd, přičemž brázda jako míra délky odpovídá dnešním 201 metřem.

Za vlády Přemysla Otakara II. byl zřízen zemský soud, jež mimo jiné vedl zemské desky jako předchůdce pozemkových knih, zapisoval do nich majetek šlechtých, který se tak stával dědičným majetkem rodu. Zároveň zemské desky sloužily i pro zápisy o soudních sporech, prvním takovým písemným dokladem je protokol zemského písaře z roku 1278. Půdu v držení poddáných, tzv. pozemky rustikální, dávala vrchnost zapisovat do knih zvaných urbáře. Pozemky vrchnostenské označované jako dominikální nebyly až do roku 1706 podrobeny žádné dani. Snaha o zvýšení daňových výnosů vedla v roce 1654 ke vzniku berní ruly, známé pod označením první rustikální katastr. Je to náš nejstarší katastr, jež vznikl v období hospodářské konsolidace po rozvratu a devastaci zapříčiněné třicetiletou válkou. Představuje soupis a popis všech obcí, vesnic, městeček i měst podle tehdejších krajů. Tento katastr byl později revidován a po třiceti letech nahrazen druhým rustikálním katastrem.

Také další vývoj byl zajímavý. Roku 1706 bylo zemským sněmem rozhodnuto zdanit nízkým poplatkem také půdu šlechticů, čímž byl založen katastr dominikální. Významný byl rok 1748, kdy za vlády císařovny Marie Terezie byl zaveden přesnější katastr nesoucí její jméno a označovaný po dlouhá léta

jako tereziánský. Císař Josef II., syn Marie Terezie, v roce 1785 nařídil formou patentu nové přeměření půdy a statků. Patent udával nutnost rozlišit půdu podle druhu obdělávání a především zdůrazňoval úplné zjištění majitelů pozemků, aniž by vlastnictví bylo děleno na rustikální a dominikální. Takto vzniklý josefský katastr byl založen na novém zaměření skutečného stavu hranic pozemků v terénu. Zde jsou první užitá čísla popisná přidělená jednotlivým budovám, přičemž v malých obcích leckde platí beze změny dodnes. V každé katastrální obci komise, která byla složená z vrchnosti, rychtáře, sedláků a zeměměřiče, sepisovala a přeměřovala všechny pozemky, čímž byl dán základ jednoznačné evidence nemovitěho majetku.

Další katastr nazývaný tereziánsko-josefský vznikl v roce 1792 a navázal na výměry pozemků zaměřené v terénu dle josefského katastru a zároveň ponechal výhody šlechty zakotvené v tereziánském katastru.

Za průlomové lze označit 19. století – v roce 1811 byl vyhlášen rakouským císařem Františkem I. všeobecný občanský zákoník. Obsahoval zásadu, že stavba je součástí pozemku a že k převodu vlastnictví nemovitých věcí je třeba zápis do pozemkových knih, což platilo plně v našich zemích až do roku 1951. Dějinným mezníkem bylo také vydání nejvyššího císařského patentu o dani pozemkové z roku 1817. Patent vycházel ze zásady, že každý držitel půdy musí přispívat podle výtěžku ze svých pozemků na pokrytí státních výdajů. Tak byl položen pro území tehdy celé monarchie základ takzvaného stabilního katastru. Ten dosáhl vynikající faktické i právní úrovně a byl založen na vědeckých základech využívaných měřičky zobrazení 1:2880.

V Čechách probíhalo podrobné měření v letech 1826 - 1843, na Moravě v letech 1824 - 1836. Všechny zaměřené pozemky byly zobrazeny v mapách a očíslovány jako parcely. Měřičky operát stabilního katastru položil základ pro mapovou část katastru a jsou z něj dodnes odvozeny některé z platných katastrálních map. Dalším významným datem byl rok 1871, kdy byl vydán knihovní zákon stanovující pozemkové knihy jako podklad o vlastnictví k nemovitostem. Následný zákon z roku 1883, o evidenci katastru, zdůrazňoval požadavek udržívat katastr v souladu se skutečným a především právním stavem.

Principy stabilního katastru byly v podstatné míře převzaty i současným katastrem nemovitostí. Je to příklad toho, že obecně skutečně dobré principy se znovu prosazují, ovšem na vyšší vývojové, kvalitativní a technické úrovni. **Dana Riegerová**

Nejčastější otázky

Chtěl bych projektovat a stavět domy. Kdo uděluje autorizaci a co je k tomu třeba?

Pro tuto činnost se vyžaduje odborná způsobilost v podobě autorizace nebo zápis do seznamu registrovaných osob ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínkami udělení autorizace je občanství České republiky nebo státní příslušnost jiného členského státu EU, plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, požadované vzdělání dle přílohy č. 2 živnostenského zákona, vykonání odborné

praxe v požadované délce, úspěšné složení odborné zkoušky a složení předepsaného slibu. Rozsah oprávnění je dán tím, jaký druh staveb bude podnikatel provádět – pozemní stavby, dopravní stavby, vodohospodářské stavby, statika a dynamika staveb apod. Autorizaci uděluje Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě. **-SZ-**

Chcete světla pro denní svícení? Neriskujte pokutu!

Každý den provedou policisté v Praze stovky silničních kontrol. Stále častěji se při těchto kontrolách setkávají s řidiči, kteří mají na svých vozidlech umístěna a rozsvícena světla pro denní svícení. Téměř polovina řidičů odjíždí od takové kontroly s pokutou.

Mezi nejčastější důvody udělení pokuty patří použití nehomologovaných světel pro denní svícení, dále nesprávné umístění těchto světel na vozidle a také svícení těmito světly při snížené viditelnosti. Část řidičů má také na vozidle umístěna diodová pozíční světla v domněni, že jsou to světla pro denní svícení.

Motorová vozidla musí mít za jízdy rozsvícena obrysová světla a potkávací světla nebo světla pro denní svícení. Tato povinnost vyplývá ze zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně je tato povinnost obsažena v § 32 odstavci 1.

Světla pro denní svícení jsou charakteristická silně rozptýleným světelným tokem, který netvoří kužel jako u klasických světlometů. Takto rozptýlené světlo neoslňuje protijedoucí řidiče ani neosvětluje vozovku, ale splňuje zásadní podmínku bezpečného provozu „být viděn“. V současné době jsou součástí základní výbavy pouze u vozidel vyšší třídy. Vzhledem k rozšíření a zlevnění LED technologie si je však na svá vozidla nechává namontovat stále více motoristů.

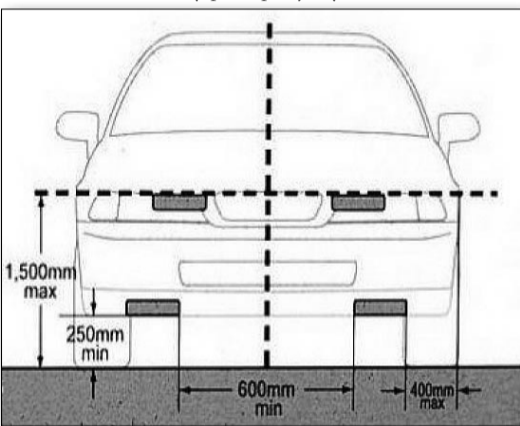
Provedení a umístění světel pro denní svícení je dáno homologačním předpisem EHK/OSN č. 48, který předepisuje vyhlá-

ka č. 341/2002 Sb. a jejich používání se řídí zákonem č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích pozměněným zákonem č. 411/2005 Sb. Samotná světla jsou homologována dle předpisu EHK/OSN č. 87. Homologovaná LED světla pro denní svícení jsou osazena speciálními LED čipy s vysokým výkonem cca 1W/čip a mají pětinašobnou svítivost oproti běžným LED světélům. Dokladem opravňujícím k používání světel k dennímu svícení je značka RL vylosována na krycím skle světla nad homologační značkou. Pokud na světlech tato značka není, jedná se o podstatně levnější pozíční světla. To jsou světelné sety osazené běžnými diodami, které se umísťují nejčastěji na autobusy a kamiony k zdůraznění rozměru vozidla.

Základní pravidla pro dodatečnou montáž světel pro denní svícení:

- » na jedno vozidlo se montují dva kusy světel, svítících světlem ve spektru bílé barvy,
- » svítily se umísťují ve vodorovné rovině ve výšce od 250 mm do 1500 mm na přední část vozidla,
- » vzdálenost svítlen od bočního obrysu je max. 400 mm a vzájemně mezi světly min. 600 mm (u vozidel s šířkou menší než 1300 mm je povolena vzájemná vzdálenost 400 mm),
- » světla se rozsvěcí automaticky po zapnutí zapalování (nastartování motoru) a zhasnou po jeho vypnutí, nebo při rozsvícení obrysových světel,
- » dodatečná montáž světel pro denní svícení není přestavbou vozidla ani změnou technických údajů, proto jejich umístění na vozidlo nepodléhá žádnému schvalování ani zápisu do TP.

Pokud je vozidlo, které nesplňuje shora uvedené podmínky, kontrolováno policisty, hrozí uživateli vozidla pokuta. Pokud jsou uvedené nedostatky zjištěny při technické prohlídce na Staniční technické kontrole, je takovému vozidlu omezena způsobilost k provozu na pozemních komunikacích a provozovatel vozidla musí ve 30denní lhůtě odstranit závady a zároveň vozidlo opět přistavit k technické prohlídce. **nprap. Ladislav Beránek**

ZNÁTE SVÉHO STRÁŽNÍKA?

Výkonem služby v okrsku č. 27 - Žabovřesky je od 1. července 2009 pověřen strážník specialista okrskář Marcel Mázdra. Práci vykonává při denních a nočních směnách, které jsou nepravidelně rozděleny dle potřeby v souvislosti s aktuální bezpečnostní situací v okrsku.

Hranice okrsku tvoří ulice Strakonická, spojovací komunikace pod areálem „Správy střešního kraje PCR“, Nad Kamínkou, Na Plácku, Nad Belvederem, Pod Špejcharem, Žabovřeská a K Peluňku. Hlavním úkolem okrskáře je na základě lokální znalosti zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku a zlepšovat bezpečnostní situaci ve svěřeném okrsku.

Z hlediska veřejného pořádku za poslední období řešil několik přestupků v souvislosti s rušením nočního klidu a znečišťováním veřejného prostranství zejména v okolí provozovny „Pohoda“ za obchodním domem Albert. Přetrvávajícím problémem jsou neustále se objevující odstavené vraky motorových vozidel. Všechny zjištěné jsou nahlášený na Správu služeb hl. m. Prahy a po uplynutí zákonné lhůty jsou odstraněny. Situace okolo zakládání nepovolených „černých“ skládek se značně zlepšila, nejčastěji se objevují na odlehlejších místech, například v pro-

Marcel Mázdra Větší spolupráci s občany strážník přivítá, zejména pak včasné využití tísňové linky 156, nebo poskytnutí jiných informací využitelných pro včasné a účelné řešení vzniklých problémů. **David Janda**

INFO EXPRES

16

Novinky na webu. Stránky radotínské radnice Praha16.eu nabízejí další novinky: k dotazu vkládanému do rubriky „Otázky a odpovědi“ lze vložit fotografii či jiný obrazový dokument. Zjednoduší a zrychlí se tak komunikace nad konkrétními problémy, které bude možno dokumentovat přímo, bez následné e-mailové korespondence. Tato funkce přibyla díky podnětu od jednoho z tazatelů. Už od 23. září mají oficiální stránky Městské části Praha 16 novou tvář. Od stejného okamžiku také nabízejí všechny informace v široké paletě jazykových verzí a hlavně se k tomuto datu rozjel ojedinělý projekt – regionální burza práce.

Výkopové práce v Radotíně. V rámci pokládky optického kabelu (připojení Radotína do pražské sítě T-Systems) dojde v termínu od 18. listopadu do 11. prosince k výkopovým pracím v ulicích Václava Balého, Horymírovo náměstí a náměstí Osvo-

boditelů. Zemní práce se dotknou zejména chodníků, přechody vozovek by měly být prováděny bezvýkopovou technologií.

Přívozy plují i v zimě. V současné době je v rámci Pražské integrované dopravy provozováno celkem 6 lodních linek. Oproti loňskému roku však bude většina přívozů provozována i v zimním období. Jedinou sezónní linkou zůstává přívoz P4 mezi centrálními pražskými ostrovy, který letos ukončil svůj provoz 31. října. V minulých zimách byly provozovány pouze linky P1 a P2 na severu Prahy, spojující trojský břeh se Sedlcem a Podbabou. Ostatní lodní linky se letos přidaly až počátkem dubna. Na základě zkušeností z provozu a díky navýšení rozpočtu na provoz přívozů hlavním městem Prahou bude možné provozovat celoročně také linky P3, P5 a P6. Přívoz P3 představuje významnou alternativu pro spojení Podolí na Praze 4 a dopravního uzlu Lihovar na Praze 5. Přívoz P5 zásadně zlepšuje přístupnost ostrova Císařská louka, protože ji spojuje s výtoňským i smíchovským břehem. Nejnovější přívoz P6 zajišťuje spojení Modřan a Lahoviček, na zimu s provozem upraveným pro lepší využití ke každodenním cestám do školy či zaměstnání, uvádí ROPID.

Omezení provozu dvora. Technické služby Praha - Radotín oznamují, že od 15. listopadu do 31. prosince 2010 jsou ve Sběrném dvoře Radotín, ul. V Sudech 1488, přijímány pouze následující druhy odpadu: elektroodpad, TV, monitory, lednice, papír, kovový odpad, barvy, chemikálie, léky, zářivky, baterie a v omezeném množství plasty a sklo. S ostatním odpadem je nutné se v uvedeném období obrátit na ostatní sběrné dvory v Praze.

Můžete pomoci. Hrázek nad Nisou v okrese Liberec byl v srpnu poškozen rozsáhlými záplavami v Libereckém a Ústeckém kraji. Městská část Praha 16 byla jednou z prvních municipalit, které na místo přivezly materiální pomoc, zapůjčily vysoušeče a zaslaly i finanční příspěvek. Město však nadále potřebuje prostředky na obnovu. Přispět lze jakoukoli částkou na zvláštní (povodňový) účet Města Hrázek nad Nisou č. 6015-984856329/0800. Děkujeme.

Číslo provozoven. Odbor živnostenský ÚMČ Praha 16 informuje podnikatele, že v těchto dnech jsou všem, kteří vlastní provozovnu, rozesílána IČP – identifikační čísla k těmto provozovněm. Podnikatel je po obdržení vyznamenání povinen přidat přidělené IČP na označení provozovny.

Výměny řidičských průkazů. Odbor dopravní správních agend Magistrátu hlavního města Prahy upozorňuje pražské řidiče (s trvalým nebo přechodným pobytem na území hl. m. Prahy), že podle zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, jsou držitelé řidičských průkazů vydaných v době od 1.1.1994 do 31.12.2000 povinni tyto řidičské průkazy vyměnit do 31.12.2010. Výměnu řidičského průkazu je nutno podat v registru řidičů Magistrátu hl. m. Prahy v Praze 1, Jungmannova 35/29. Úřední doba: pondělí až čtvrtek 7.00 - 20.00 hodin. Podrobné informace včetně možnosti rezervace termínu na určitý den a hodinu lze nalézt na webových stránkách MHMP na adrese http://magistrat.praha-mesto.cz/72606_ridicske-prukazy-vystaveni-vymena. Další informace naleznete na webových stránkách Ministerstva dopravy (<http://www.vymentesiridicak.cz>).

Z vysílačky Městské policie Prahy 16

Rozbjíleli zastávky, byli dopadeni

První srpnový den přibližně hodinu po půlnoci prověřovala hlídka městské policie oznámení týkající se vytloukání skleněných tabulí v autobusové zastávce MHD na Zbraslavském náměstí. Strážníci na místě spatřili dvě osoby odpovídající popisu a dostihli je. Podezřelý si převzala Policie ČR k dalšímu dořešení.

Feťácké nádobičko v Lahovičkách

Zhruba 30 injekčních stříkaček našli městští policisté v úterý 10. srpna ve 13.15 hodin na veřejně přístupném prostranství v Lahovičkách. Strážníci injekční stříkačky posbírali do speciálního kontejneru a odvezli je k bezpečné likvidaci.

Opilec skončil na záchytcě

Bezvůdně ležícího muže našli strážníci 9. září při běžné hlídkové činnosti na Zbraslavi v ulici U Malé řeky. Před večerní půl devátou zde hlídka zjistila, že nemá žádné viditelné zranění a je značně pod vlivem alkoholu. Silně opilý občan nedokázal ani vstát a nebyl schopen komunikace. Putoval proto speciálním vozem určeným pro odvoz opilců rovnou na záchytnou stanicí.

Zakládání nepovolenou skládku

Hlídka MP přistihla 12. září před osmou hodinou ránní v ulici K Cikánce muže, který do lesa vyvážel komunální odpad. Tím zakládání nepovolenou skládku. Na místě udělili strážníci občanovi blokovou pokutu ve výši tisíc korun. Muž si také musel naložit odpad zpět do svého auta a odvézt jej.

Tajemné sudy

Dva odložené sudy s blíže nespecifikovanou chemikálií našli strážníci 24. září před polednem při běžné hlídkové činnosti v ulici Na Hvězdárně ve Velké Chuchli. Na místo byli povoláni členové Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy. Hasiči sudy naložili a odvezli k bezpečné likvidaci. **(teg)**